

คำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554
Loan Words in The Royal Institute Dictionary B.E.2554

นนทียา จันทรเนตร์ และ จิรฐิพร ไทยงูเหลือม

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Nontiya Channate and Jirattiporn Thainguluam
Nakhonratchasima Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Nonthiya.j@nrru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ที่มาและจำแนกประเภทของคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เอกสารที่ใช้ในการวิจัย คือ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เครื่องมือวิจัย คือ แบบบันทึกและแบบวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ที่มาจากบัญชีอักษรย่อและคำย่อ ที่ใช้ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ผลการวิจัยพบว่า คำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 จำนวน 6,497 คำ วิเคราะห์ที่มา จำนวน 20 ภาษา จำแนกประเภทของ คำยืมได้ 3 ประเภท ได้แก่ คำยืมที่ปรากฏรากศัพท์ จำนวน 1 ภาษา พบคำยืม 5,132 คำ แบ่งได้ จำนวน 20 ภาษา ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น คำยืมที่ปรากฏรากศัพท์จำนวน 2 ภาษา พบคำยืม 1,362 คำ จัดแบ่งภาษา ที่เป็นรากศัพท์ ได้ 19 กลุ่ม ได้แก่ ภาษาเขมร-ภาษามลายู, ภาษาชวา-ภาษามลายู, ภาษาชวา-ภาษาสันสกฤต, ภาษาตะเลง-ภาษาเขมร, ภาษาตะเลง-ภาษาสันสกฤต, ภาษาทมิฬ-ภาษาบาลี, ภาษาทมิฬ-ภาษา-มลายู, ภาษาทมิฬ-ภาษาสันสกฤต, ภาษาบาลี-ภาษาสันสกฤต, ภาษาบาลี-ภาษาอังกฤษ, ภาษาเปอร์เซีย- ภาษาอังกฤษ, ภาษาโปรตุเกส-ภาษาฝรั่งเศส, ภาษามลายู-ภาษาอิหร่าน, ภาษาละติน-ภาษาอังกฤษ, ภาษาสันสกฤต-ภาษาอังกฤษ, ภาษาสันสกฤต-ภาษาฮินดี, ภาษาอาหรับ-ภาษาอังกฤษ, ภาษาฮินดู- ภาษาเปอร์เซีย และภาษาฮินดี-ภาษามลายู และคำยืมที่ปรากฏรากศัพท์จำนวน 3 ภาษา พบคำยืม 3 คำ จัดแบ่งภาษาที่เป็นรากศัพท์ได้ 2 กลุ่ม ได้แก่ ภาษาบาลี-ภาษาสันสกฤต-ภาษาเขมร และภาษาบาลี- ภาษาสันสกฤต-ภาษาอังกฤษ

คำสำคัญ: คำยืม; ภาษาต่างประเทศ; พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554

Abstracts

This research aims to analyze the origin and classify the types of loan words in the Royal Institute Dictionary, B.E. 2554. A research paper is the Royal Institute Dictionary, B.E. 2554. The research tools used are data recording and analysis forms, which utilize the analysis method of list of abbreviations and acronyms used in the Royal Institute Dictionary, B.E. 2554.

* วันที่รับบทความ : 21 เมษายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 4 พฤษภาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 6 พฤษภาคม 2566

Received: April 21, 2023; Revised: May 4, 2023; Accepted: May 6, 2023

The research found that loan words that appear in the dictionary The Royal Institute Edition B.E. 2554 are 6,497 words rooting from 20 languages. Loan words can be categorized into 3 types, namely, loan words with etymology in 1 language are 5,132 words, divided into 20 languages as mentioned above. Loan words with etymology in 2 languages are 1,362 words and classified into 19 etymological groups such as Khmer-Malay, Javanese-Malay, Javanese-Sanskrit, Talang-Khmer, Talang-Sanskrit, Tamil-Pali, Tamil-Malay, Tamil-Sanskrit, language Pali-Sanskrit, Pali-English, Persian-English, Portuguese-French, Malay-Iranian, Latin-English, Sanskrit-English, Sanskrit-Hindi, language Arabic-English, Hindi-Persian and Hindi-Malay. Loan words with etymology in 3 languages are 3 words and can be classified into 2 groups, namely Pali-Sanskrit-Khmer. and Pali-Sanskrit-English.

Keywords: Loan Words; foreign language; The Royal Institute Dictionary B.E.2554

บทนำ

การสัมผัสภาษาเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น เนื่องจากการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลหรือ กลุ่มคน และเมื่อติดต่อสื่อสารกันเป็นอย่างสม่ำเสมอหรือเป็นระยะเวลานาน ย่อมเกิดการเปลี่ยนแปลงทางภาษาของผู้ใช้ภาษานั้น ๆ และการสัมผัสภาษานี้จะก่อให้เกิดปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทางภาษาหลายประการ ได้แก่ การปนภาษา, การสลับภาษา, การแทรกแซงภาษา และการยืมภาษา โดยการยืมภาษานั้น อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2548 : 98-103) กล่าวว่า การยืมภาษา คือ การที่ภาษาหนึ่งรับเอาลักษณะทางเสียง การเน้นหนัก คำศัพท์ และลักษณะทางไวยากรณ์จากอีกภาษาหนึ่งมาใช้จนกลายเป็นลักษณะของตน ซึ่งการยืมภาษานี้เป็นหลักฐานยืนยันว่า มีการสัมผัสภาษาเกิดขึ้น เช่น คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ตัวอย่างเช่น คำยืมภาษาชวา เช่น บุหงา มาจาก Bunga, ยายยี่ มาจาก Nyai คำยืมภาษาจีน เช่น แก้วอี้, เต้าทึง หรือคำยืมภาษาฝรั่งเศส เช่น กาสีโน มาจาก casino, คูปอง มาจาก coupon เป็นต้น ซึ่งในการยืมภาษาของไทยพบว่า มีการบรรจุคำยืมที่ใช้ในภาษาไทยเป็นหลักฐานสำคัญและมีความน่าเชื่อถือเป็นอย่างมาก โดยการจัดทำของกระทรวงธรรมการ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2493 : ออนไลน์) นับตั้งแต่ที่มีพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 ที่กำหนดให้หน่วยงานราชการและสถานศึกษาใช้เป็นมาตรฐานในการอ้างอิงตลอดมา ได้รับการชำระใหม่เป็นพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 จนถึงปัจจุบัน คือ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554

การบรรจุคำต่าง ๆ รวมทั้งคำยืมในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ถือได้ว่ามีความสำคัญต่อการสื่อสารของผู้ใช้ภาษาไทยเป็นอย่างมาก ดังประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีในราชกิจจานุเบกษา เรื่องระเบียบการใช้ตัวสะกด ข้อความตอนหนึ่งระบุว่า “...ต่อไปบรรดาหนังสือราชการ และการศึกษาเล่าเรียนให้ใช้ตัวสะกดตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เสมอไป...” ดังที่ สุนิตย์ เย็นสบาย (2543 : 53) ได้กล่าวถึงความสำคัญของพจนานุกรมว่า มีความสำคัญเพราะเป็นแหล่งอ้างอิงเป็นคู่มือที่ช่วยในการเลือกใช้ถ้อยคำในการสื่อสารระหว่างบุคคลอันเป็นพื้นฐานและจำเป็นมากที่สุด เพื่อให้ผู้

พูดและผู้เขียนสื่อความหมายได้ถูกต้องตรงวัตถุประสงค์ พจนานุกรมนับเป็นแหล่งอ้างอิงที่มีความน่าเชื่อถือสูงสุด จะเห็นได้จากสื่อต่าง ๆ ที่จัดทำเผยแพร่ วรรณกรรมเขียนคำศัพท์ที่ถูกต้อง โดยอ้างอิงจากราชบัณฑิต เช่น คำทับศัพท์ ยุคดิจิทัล จำนวน 4 ชุด จัดทำโดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ได้อ้างอิงหนังสือภาษาไทย ภาษาสื่อ ฉบับราชบัณฑิตยสภา เช่น “คำศัพท์ clip คำทับศัพท์ คลิป”, “คำศัพท์ software คำทับศัพท์” และซอฟต์แวร์ คำศัพท์ wallpaper คำทับศัพท์ วอลล์เพเปอร์” เป็นต้น และแผนภาพความรู้ คำศัพท์ที่มักเขียนผิด และจัดทำเอกสารเผยแพร่คำไทยรู้ไว้ ใช้ถูกต้อง จัดทำโดยบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ได้อ้างอิงข้อมูล จากสำนักงานราชบัณฑิตยสภา เช่น “สงกรานต์ เทศกาลเนื่องในการขึ้นปีใหมอย่างเก่า ซึ่งกำหนดตามสุริยคติปกติตกวันที่ 13-14-15 เมษายน วันที่ 13 คือวันมหาสงกรานต์ วันที่ 14 คือวันเนา และวันที่ 15 คือ วันเถลิงศก มาจากคำสันสกฤต สงกรานต์ (อ่านว่า สัง-กราน-ติ) ซึ่งแปลว่า เคลื่อนย้ายเข้าไป” รวมทั้งคำยืมภาษาต่างประเทศที่มีใช้ในปัจจุบัน มีใช้อย่างแพร่หลายในบุคคลสำคัญหรือสื่อต่าง ๆ นำมาสู่การทำวิจัย เช่น งานวิจัยของลักขณา พรหมพรรณา (2554 : 8) เรื่องคำยืมภาษาตะวันตกในนวนิยาย รวมทั้งงานวิจัยเกี่ยวกับพจนานุกรม และงานวิจัยของสุชาติ พงษ์พานิช (2552 : 43) ศึกษาเปรียบเทียบพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 : หมวดอักษร ก-ข เป็นต้น อีกทั้งงานวิจัยที่ศึกษาคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ดังปรากฏในงานวิจัยของสิริภัทร พรหมราช (2551 : 7) เรื่องพัฒนาการของคำยืมภาษาอังกฤษที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493, พ.ศ. 2525 พ.ศ. 2542

ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจว่าคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 มาจากภาษาใดบ้าง ที่มา จำนวนและจัดประเภทของคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 และเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาต่างประเทศในภาษาไทย รายวิชาคำยืมภาษาบาลี สันสกฤตและเขมรในภาษาไทย รวมทั้งรายวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาหรือการเปลี่ยนแปลงทางภาษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ที่มาและจำแนกประเภทของคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่องคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และใช้สถิติคำร้อยละเป็นข้อมูลเสริม โดยมีขั้นตอนการวิจัยดังนี้

ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เพื่อนำข้อมูลเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และใช้วิธีการวิเคราะห์ที่มาจากบัญชีอักษรย่อและคำย่อที่ใช้ในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์

เอกสารที่ใช้ในการวิจัย คือ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 จำนวน 1,544 หน้า พิมพ์ครั้งที่ 2 ปีที่พิมพ์ พ.ศ. 2556 จัดพิมพ์โดยนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกรวบรวมข้อมูลคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 และแบบวิเคราะห์คำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554

การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ผู้วิจัยได้นำแบบบันทึกรวบรวมข้อมูลคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 มาใช้เก็บข้อมูลจากเอกสารที่ใช้ในการวิจัย และนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาวิเคราะห์ลงในแบบวิเคราะห์คำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 โดยการพรรณนาวิเคราะห์ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ค่าร้อยละของคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เป็นข้อมูลเสริม ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่มาของคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 จำแนกคำยืมตามเกณฑ์การบอกที่มาจากบัญชีอักษรย่อ คำ และคำย่อที่ใช้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 9-21) ดังนี้

1) ภาษาเขมร	(ข.)	11) ภาษาโปรตุเกส	(โปร.)
2) ภาษาจีน	(จ.)	12) ภาษาพม่า	(พ.)
3) ภาษาชวา	(ช.)	13) ภาษาฝรั่งเศส	(ฝ.)
4) ภาษาญวน	(ญ.)	14) ภาษามลายู	(ม.)
5) ภาษาญี่ปุ่น	(ญ.)	15) ภาษาละติน	(ล.)
6) ภาษาตะเลง	(ต.)	16) ภาษาอังกฤษ	(อ.)
7) ภาษาเบงกาลี	(บ.)	17) ภาษาอาหรับ	(อา.)

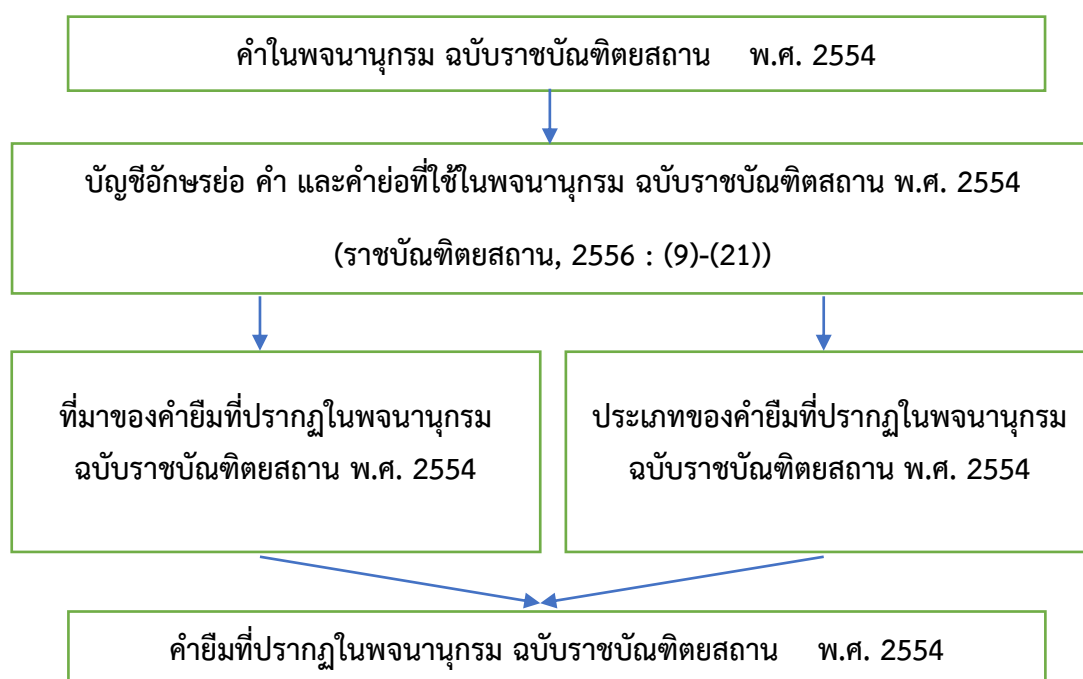
8) ภาษาปาลี (บาลี)	(ป.)	18) ภาษาฮินดี	(ฮ.)
9) ภาษาสันสกฤต	(ส.)	19) ภาษาทมิฬ	(ทมิฬ)
10) ภาษาเปอร์เซีย	(เปอร์.)	20) ภาษาฮินดูสตานี	(ฮินดูสตานี)

รวมทั้งการจำแนกประเภทของคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์ตามจำนวนของที่มาของคำยืมมาเป็นกรอบในการจำแนก ดังนี้

- 1) คำยืมที่ปรากฏรากศัพท์ จำนวน 1 ภาษา
- 2) คำยืมที่ปรากฏรากศัพท์ จำนวน 2 ภาษา
- 3) คำยืมที่ปรากฏรากศัพท์ จำนวน 3 ภาษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ : ที่มาและประเภทของคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554

ที่มาของคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 จำนวน 20 ภาษาได้แก่ ภาษาเขมร, ภาษาจีน, ภาษาชวา, ภาษาญวน, ภาษาญี่ปุ่น, ภาษาตะเลง, ภาษาทมิฬ, ภาษาบาลี, ภาษาเบงกาลี, ภาษาเปอร์เซีย, ภาษาโปรตุเกส, ภาษาฝรั่งเศส, ภาษาพม่า, ภาษามลายู, ภาษาละติน, ภาษาสันสกฤต, ภาษาอังกฤษ, ภาษาอาหรับ, ภาษาฮินดี และภาษาอินโดนีเซีย พบจำนวนคำยืม รวม 6,497 คำ สามารถจัดแบ่งประเภทของคำยืมได้ 3 ประเภท ได้แก่ คำยืมที่ปรากฏรากศัพท์ จำนวน 1 ภาษา, คำยืมที่ปรากฏรากศัพท์จำนวน 2 ภาษา และคำยืมที่ปรากฏรากศัพท์ จำนวน 3 ภาษา สรุปผลการวิเคราะห์ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ที่มาและจำแนกประเภทคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เมื่อจัดอันดับความมากน้อยของคำยืมที่ปรากฏรากศัพท์ จำนวน 1 ภาษา พบคำยืม 5,132 คำ ผลปรากฏว่า มากอันดับหนึ่ง คือ ภาษาบาลี จำนวน 2,157 คำ คิดเป็นร้อยละ 42.03 รองลงมาอันดับที่สอง คือ ภาษาสันสกฤต จำนวน 1,564 คำ คิดเป็นร้อยละ 30.48 รองลงมาอันดับที่สาม คือ ภาษาอังกฤษ จำนวน 636 คำ คิดเป็นร้อยละ 12.39 รองลงมาอันดับที่สี่ คือ ภาษาเขมร จำนวน 415 คำ คิดเป็นร้อยละ 8.09 รองลงมาอันดับที่ห้า คือ ภาษาจีน จำนวน 144 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.81 รองลงมาอันดับที่หก คือ ภาษาชวา จำนวน ภาษาชวา จำนวน 129 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.51 รองลงมาอันดับที่เจ็ด คือ ภาษามลายู 25 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.49 รองลงมาอันดับที่แปด คือ ภาษาฝรั่งเศส 22 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.43 รองลงมาอันดับที่เก้า คือ ภาษาตะเลง 9 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.18 รองลงมาอันดับที่สิบ มีจำนวน 2 ภาษา มีจำนวนคำเท่ากัน ได้แก่ ภาษาทมิฬ และภาษาเปอร์เซีย จำนวน 7 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.14 รองลงมาอันดับที่สิบเอ็ด มีจำนวน 4 ภาษา มีจำนวนคำเท่ากัน ได้แก่ ภาษาญี่ปุ่น, ภาษาเบงกาลี, ภาษาโปรตุเกสและภาษาฮินดี จำนวน 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.06 และอันดับสุดท้าย มีจำนวน 5 ภาษา มีจำนวนคำเท่ากัน ได้แก่ ภาษาญวน, ภาษาพม่า, ภาษาละติน, ภาษาอาหรับ และภาษาอินโดนีเซีย จำนวน 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.02 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คำยืมที่ปรากฏรากศัพท์ จำนวน 1 ภาษา

ที่	ภาษา	จำนวนคำ	ร้อยละ
1.	ภาษาบาลี	2,157	42.03
2.	ภาษาสันสกฤต	1,564	30.48
3.	ภาษาอังกฤษ	636	12.39
4.	ภาษาเขมร	415	8.09
5.	ภาษาจีน	144	2.81
6.	ภาษาขวา	129	2.51
7.	ภาษามลายู	25	0.49
8.	ภาษาฝรั่งเศส	22	0.43
9.	ภาษาตะเลง	9	0.18
10.	ภาษาทมิฬ	7	0.14
11.	ภาษาเปอร์เซีย	7	0.14
12.	ภาษาญี่ปุ่น	3	0.06
13.	ภาษาเบงกาลี	3	0.06
14.	ภาษาโปรตุเกส	3	0.06
15.	ภาษาฮินดี	3	0.06
16.	ภาษาญวน	1	0.02
17.	ภาษาพม่า	1	0.02
18.	ภาษาละติน	1	0.02
19.	ภาษาอาหรับ	1	0.02
20.	ภาษาฮินดูสตานี	1	0.02
รวม		5,132	100.00

ผลอันดับความมากน้อยของคำยืมที่ปรากฏรากศัพท์ จำนวน 2 ภาษา พบคำยืม 1,362 คำ สามารถจัดแบ่งได้ 19 กลุ่มภาษา ผลปรากฏว่า มากอันดับหนึ่ง คือ ภาษาบาลี-ภาษาสันสกฤต จำนวน 1,337 คำ คิดเป็นร้อยละ 98.16 รองลงมาอันดับที่สอง คือ ภาษาสันสกฤต-ภาษาอังกฤษ จำนวน 4 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.29 รองลงมาอันดับที่สาม คือ ภาษาบาลี-ภาษาอังกฤษ จำนวน 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.22 รองลงมา

อันดับ ที่สี่ มีจำนวน 2 กลุ่มภาษา มีค่าเท่ากัน ได้แก่ ภาษาเขมร-ภาษามลายู และภาษาทมิฬ-ภาษาสันสกฤต จำนวน 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.15 และอันดับสุดท้าย มีจำนวน 14 กลุ่มภาษา มีจำนวนค่าเท่ากัน ได้แก่ ภาษาชวา-ภาษามลายู, ภาษาชวา-ภาษาสันสกฤต, ภาษาตะเลง-ภาษาเขมร, ภาษาตะเลง-ภาษาสันสกฤต, ภาษาทมิฬ-ภาษาบาลี, ภาษาทมิฬ-ภาษามลายู, ภาษาเปอร์เซีย-ภาษาอังกฤษ, ภาษาโปรตุเกส-ภาษาฝรั่งเศส, ภาษามลายู-ภาษาอิหร่าน, ภาษาละติน-ภาษาอังกฤษ, ภาษาสันสกฤต-ภาษาฮินดี, ภาษาอาหรับ-ภาษาอังกฤษ, ภาษาฮินดี-ภาษาเปอร์เซีย และภาษาฮินดี-ภาษามลายูจำนวน 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.07 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คำยืมที่ปรากฏรากศัพท์ จำนวน 2 ภาษา

ที่	ภาษา	จำนวนคำ	ร้อยละ
1.	ภาษาบาลี-ภาษาสันสกฤต	1,337	98.16
2.	ภาษาสันสกฤต-ภาษาอังกฤษ	4	0.29
3.	ภาษาบาลี-ภาษาอังกฤษ	3	0.22
4.	ภาษาเขมร-ภาษามลายู	2	0.15
5.	ภาษาทมิฬ-ภาษาสันสกฤต	2	0.15
6.	ภาษาชวา-ภาษามลายู	1	0.07
7.	ภาษาชวา-ภาษาสันสกฤต	1	0.07
8.	ภาษาตะเลง-ภาษาเขมร	1	0.07
9.	ภาษาตะเลง-ภาษาสันสกฤต	1	0.07
10.	ภาษาทมิฬ-ภาษาบาลี	1	0.07
11.	ภาษาทมิฬ-ภาษามลายู	1	0.07
12.	ภาษาเปอร์เซีย-ภาษาอังกฤษ	1	0.07
13.	ภาษาโปรตุเกส-ภาษาฝรั่งเศส	1	0.07
14.	ภาษามลายู-ภาษาอิหร่าน	1	0.07
15.	ภาษาละติน-ภาษาอังกฤษ	1	0.07
16.	ภาษาสันสกฤต-ภาษาฮินดี	1	0.07
17.	ภาษาอาหรับ-ภาษาอังกฤษ	1	0.07
18.	ภาษาฮินดี-ภาษาเปอร์เซีย	1	0.07
19.	ภาษาฮินดี-ภาษามลายู	1	0.07

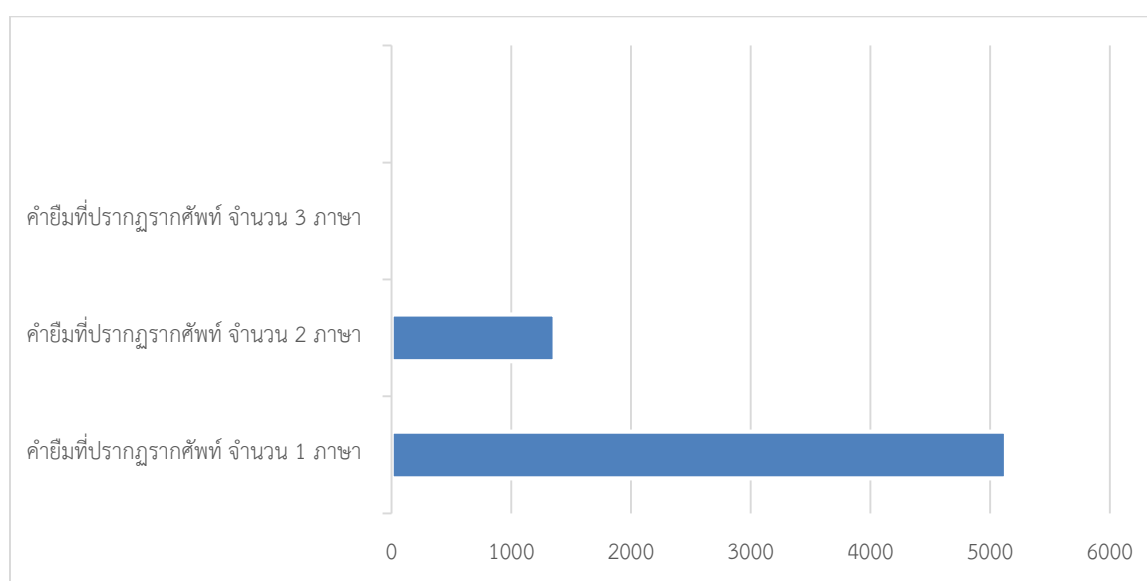
รวม	1,362	100.00
-----	-------	--------

และผลอันดับความมากน้อยของคำยืมที่ปรากฏรากศัพท์ จำนวน 3 ภาษา พบคำยืม 3 คำ สามารถจัดแบ่งได้ 2 กลุ่มภาษา ผลปรากฏว่า มากอันดับหนึ่ง คือ ภาษาบาลี-ภาษาสันสกฤต-ภาษาอังกฤษ จำนวน 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาอันดับที่สอง คือ ภาษาบาลี-ภาษาสันสกฤต-ภาษาเขมร จำนวน 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 33.33 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คำยืมที่ปรากฏรากศัพท์ จำนวน 3 ภาษา

ที่	ภาษา	จำนวนคำ	ร้อยละ
1.	ภาษาบาลี-ภาษาสันสกฤต-ภาษาอังกฤษ	2	66.67
2.	ภาษาบาลี-ภาษาสันสกฤต-ภาษาเขมร	1	33.33
รวม		3	100.00

ผลการจำแนกประเภทคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ทั้งสามประเภท ผลอันดับความมากน้อยปรากฏว่า มากอันดับหนึ่ง คือ คำยืมที่ปรากฏรากศัพท์ จำนวน 1 ภาษา จำนวน 5,133 คำ คิดเป็นร้อยละ 79.01 รองลงมาอันดับที่สอง คือ คำยืมที่ปรากฏรากศัพท์ จำนวน 2 ภาษา จำนวน 1,362 คำ คิดเป็นร้อยละ 20.96 และอันดับที่สาม คือ คำยืมที่ปรากฏรากศัพท์ จำนวน 3 ภาษา จำนวน 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.05 ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ประเภทคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการศึกษาคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ดังนี้

1. ผลการศึกษาที่มาของคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 พบคำยืมจำนวน 6,497 คำ ที่มีรากศัพท์จากภาษาต่าง ๆ จำนวน 20 ภาษา ได้แก่ ภาษาเขมร, ภาษาจีน, ภาษาชวา, ภาษาญวน, ภาษาญี่ปุ่น, ภาษาตะเลง, ภาษาทมิฬ, ภาษาบาลี, ภาษาเบงกาลี, ภาษาเปอร์เซีย, ภาษาโปรตุเกส, ภาษาฝรั่งเศส, ภาษาพม่า, ภาษามลายู, ภาษาละติน, ภาษาสันสกฤต, ภาษาอังกฤษ, ภาษาอาหรับ, ภาษาฮินดี และภาษาฮินดูสตานี

2. ผลการศึกษาที่จำแนกประเภทของคำยืมโดยใช้เกณฑ์จำนวนของที่มาของคำยืม พบคำยืมที่ปรากฏรากศัพท์ จำนวน 2 ภาษา คำยืมจำนวน 1,362 คำ พบภาษาที่เป็นรากศัพท์ทั้งหมด 19 กลุ่ม ได้แก่ ภาษาเขมร-ภาษามลายู, ภาษาชวา-ภาษามลายู, ภาษาชวา-ภาษาสันสกฤต, ภาษาตะเลง-ภาษาเขมร, ภาษาตะเลง-ภาษาสันสกฤต, ภาษาทมิฬ-ภาษาบาลี, ภาษาทมิฬ-ภาษามลายู, ภาษาทมิฬ-ภาษาสันสกฤต, ภาษาบาลี-ภาษาสันสกฤต, ภาษาบาลี-ภาษาอังกฤษ, ภาษาเปอร์เซีย-ภาษาอังกฤษ, ภาษาโปรตุเกส-ภาษาฝรั่งเศส, ภาษามลายู-ภาษาอิหร่าน, ภาษาละติน-ภาษาอังกฤษ, ภาษาสันสกฤต-ภาษาอังกฤษ, ภาษาสันสกฤต-ภาษาฮินดี, ภาษาอาหรับ-ภาษาอังกฤษ, ภาษาฮินดู-ภาษาเปอร์เซีย และภาษาฮินดี-ภาษามลายู เมื่อศึกษาลักษณะพบว่า คำยืมที่ปรากฏรากศัพท์ จำนวน 2 ภาษา มีลักษณะย่อยได้แก่ คำยืมที่มีรูปเหมือนกัน ออกเสียงเหมือนกัน ความหมายเดียวกัน เช่น ภาษาบาลี-ภาษาสันสกฤต, ภาษาชวา-ภาษามลายู อาจเนื่องมาจากกลุ่มภาษานั้นมีลักษณะทางภาษาที่ใกล้เคียงกัน เช่นคำว่า “ราศี” น. ผู้มีความกำหนัด (ป., ส.). และ น. ความมัวหมอง, มลทิน, เช่น หลึงคนนี้มีราศี (ส. ราศิน) เป็นต้น คำยืมที่มีรูปเหมือนกัน ออกเสียงต่างกัน ความหมายต่างกัน ซึ่งนับว่าเป็นคำพ้องรูปเป็นลักษณะทางภาษาที่ปรากฏได้ในภาษาไทย รวมทั้งคำยืม เช่นคำว่า “เสมา” เป็นคำยืมภาษาบาลี-ภาษาสันสกฤต อ่านว่า “เส-มา” มีความหมายว่า น. สี่มา, เครื่องหมายบอกเขตโบสถ์ (ป., ส. สี่มา), น. เรียกสิ่งที่มีลักษณะคล้ายใบสี่มาที่เรียงกันอยู่บนกำแพงอย่างกำแพงเมืองว่า ใบเสมา (ป., ส. สี่มา) และ น. เครื่องประดับหรือเครื่องรางสำหรับห้อยคอ มีรูปร่างอย่างใบเสมา (ป., ส. สี่มา) และเป็นคำยืมภาษาเขมร อ่านว่า “สะเหมา” มีความหมายว่า น. หล้า (ข. เสมา) นอกจากนี้ยังพบคำยืมที่มีรากศัพท์ จำนวน 2 ภาษา ที่ภาษาหนึ่งได้ส่งอิทธิพลต่อภาษาหนึ่ง เช่น การแผลงคำ เช่นคำว่า “กระวิน” หมายถึง สีน้าตาล เช่น โคนกระวิน มีรากศัพท์จากภาษาทมิฬ ซึ่งแผลงมาจากคำว่า “กปิล” ในภาษาบาลี และคำว่า “กะละออม” หมายถึง ภาษณะสานด้วยไม้ไผ่ ยาชัน รูปคล้ายกระbungขนาดเล็กปากสอบ ใช้ใส่น้ำ, กระออม กะออม หรือ กัลลอม ก็ว่า มีรากศัพท์มาจากภาษาทมิฬ ซึ่งแผลงมาจากคำว่า “กลศ” ในภาษาสันสกฤต เป็นต้น ปรากฏการณ์ทางภาษาข้างต้น

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การศึกษาคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เป็นการศึกษา คำศัพท์ที่มีการยืมมาใช้ในภาษาไทยโดยหน่วยงานที่มีความน่าเชื่อถือ เพื่อต้องการให้ผู้อ่านเห็นคำยืมและเข้าใจ ความหมายของคำ สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนให้เห็นคำรากศัพท์รวมทั้งหลักในการอ่านออกเสียง และเขียนได้อย่างถูกต้อง

1.2 การศึกษาคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เป็นการศึกษา ในระดับคำที่สามารถนำไปใช้ในวิชาหลักภาษาไทย วิชาวรรณกรรมวรรณคดี เพื่อให้เห็นลักษณะการใช้คำยืม คำไวพจน์ที่มาจากภาษาต่างประเทศ รวมทั้งเนื้อหาในวรรณกรรมวรรณคดีที่ปรากฏเป็นตัวอย่าง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เป็นการศึกษา คำยืมที่เป็นคำหลักเท่านั้น ผู้สนใจอาจศึกษาเกี่ยวกับคำยืมที่เป็นคำลูกเพิ่มเติมว่า มีคำใดบ้าง

2.2 การศึกษาคำยืมที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เป็นการศึกษา ในระดับคำ ผู้สนใจอาจศึกษาการใช้คำยืมในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เห็นบริบทของการนำไปใช้ การเข้าใจ ความหมายของผู้ใช้ภาษาในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

ราชบัณฑิตยสถาน. (2493). คำนำพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 6

พฤศจิกายน 2564. แหล่งที่มา <https://dictionary.orst.go.th/introduction.php>

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 6 พฤศจิกายน 2564. แหล่งที่มา <https://dictionary.orst.go.th/notification.php>

ลักขณา พรหมพรรณนา. (2554). คำยืมภาษาตะวันตกในนวนิยาย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาภาษาไทย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สิริภัทร พรหมราช. (2551). พัฒนาการของคำยืมภาษาอังกฤษที่ปรากฏในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493, พ.ศ. 2525 พ.ศ. 2542. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาภาษาไทย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- สุชาติ พงษ์พานิช. (2552). *เปรียบเทียบพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 : หมวดอักษร ก-ข*. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุนิตย์ เย็นสบาย. (2543). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิง*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ศิลปบรรณาการ.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2548). *ภาษาในสังคมไทย: ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลงการพัฒนา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.